

สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช

งูสิงบ้าน งูเห่าตะลาน

Ptyas korros (Schlegel, 1837)

Indochinese rat snake

งูสิงบ้าน งูเห่าทะเลาน – *Ptyas korros* (Schlegel, 1837)

ลักษณะ งูขนาดตัวใหญ่ (จากปลายปากถึงรูก้น 1,400 มิลลิเมตร และหางยาว 445 มิลลิเมตร) หัวยาวและส่วนของหัวกว้างกว่าลำคอเล็กน้อย ส่วนปลายของหัวมน ตาใหญ่มาก ลำตัวกลมและยาว หางยาวและส่วนปลายหางเรียว ผิวหนังลำตัวมีเกล็ดปกคลุม เกล็ดบนหัวเป็นแผ่นกว้าง เกล็ดบนหลังทางส่วนต้นของลำตัวมีขนาดใหญ่และพื้นผิวเรียบ เกล็ดท้องขยายกว้าง เกล็ดใต้หางเป็นแถวคู่ เกล็ดรอบลำตัวในตำแหน่งกึ่งกลางตัวจำนวน 15 เกล็ด เกล็ดท้องจำนวน 170 เกล็ด และเกล็ดใต้หางจำนวน 125 เกล็ด

ลำตัวมีด้านบนของหัวและบนหลังครึ่งทางด้านหน้าของลำตัวสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลอมเขียว ส่วนครึ่งทางด้านท้ายของลำตัวสีน้ำตาล เกล็ดปกคลุมลำตัวและหางมีขอบแผ่นเกล็ดสีจางหรือสีขาว ซึ่งสีขาวของขอบแผ่นเกล็ดได้ขยายกว้างขึ้นตามลำดับไปทางด้านท้ายลำตัวและหาง ทำให้ด้านท้ายของลำตัว โดยเฉพาะหาง เป็นสีขาวที่มีโครงข่ายร่างแหสีดำ คาง ใต้คอ และด้านท้องสีขาวอมน้ำตาล ด้านใต้หางสีขาว งูวัยอ่อนมีจุดเล็กสีขาวเรียงตัวเป็นแถวพาดขวาง (ไม่เป็นระเบียบ) เป็นระยะอยู่ทางส่วนต้นของลำตัว

การแพร่กระจาย จีน อินเดีย บังคลาเทศ เมียนมาร์ ลาว เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ในประเทศไทยพบทุกภาคของประเทศ ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราชพบในป่าเต็งรังและในป่าดิบแล้ง

พื้นที่อาศัย ตามพื้นล่างของป่า

นิสัย ออกหากินเวลากลางวันบนพื้นดิน แต่เลื้อยขึ้นต้นไม้ได้ดี รวมทั้งว่ายน้ำได้ดี มีลักษณะการว่ายน้ำที่ชูส่วนหัวขึ้นมาพื้นผิวน้ำนํ้า เหยื่อเป็นสัตว์หลายประเภทและไม่ได้จำกัดเฉพาะหนูตามชื่อเรียก (rat snake) เมื่อถูกรบกวนจะพยายามเลื้อยหนี แต่เมื่อไม่สามารถหนีได้ จะยกหัวและส่วนหน้าของลำตัวขึ้นมาสูงจากพื้นดิน แกว่งหางถี่ ส่วนของลำคอแบนทางด้านข้างและขยายกว้างพับส่วนหน้าของลำตัวไป-มา พร้อมกับมีเสียงเพื่อขู่ไม่ให้เข้าใกล้ เป็นงูที่เลื้อยได้เร็วมาก ผนวกกับรูปพรรณที่คล้ายคลึงกับงูเห่า จึงได้ชื่อเรียก “งูเห่าทะเลาน หรืองูเห่าทะเลีทะเลาน” (ทะเลีทะเลาน = รับประทานลูกคน) เนื่องจากมีลักษณะการเลื้อยแตกต่างจากงูเห่า เพราะงูเห่าเลื้อยช้าและค่อนข้างเป็นเส้นตรง แต่งูสิงบ้านเลื้อยเร็วและลำตัวส่ายไป-มาทางด้านข้าง แต่การเลื้อยได้รวดเร็วทำให้มีข้อด้อยประการอื่นคือ การใช้ลำตัวรัดเหยื่อให้ตายมีประสิทธิภาพลดลง เนื่องจากกล้ามเนื้อมีการจัดเรียงตัวต่างกัน ข้อมูลจากเอกสารหลายเล่มระบุว่า งูสิงฆ่าเหยื่อโดยใช้ลำตัวกดหรือดันเหยื่อให้ติดกับพื้นดินเพื่อให้เหยื่อตาย และบางครั้งกลืนเหยื่อทั้งที่เหยื่อยังมีชีวิต

สถานภาพ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2546 ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 และไม่มีสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ตาม

เกณฑ์ของ Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning (2005)
และตามเกณฑ์ของ IUCN (2008) ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชพบได้น้อยครั้ง